

Challah

Parasha Shelach

1 Bemidbar: Ch. 15

Challah 17 HASHEM spoke to Moses, saying, 18 "Speak to the Children of Israel and say to them: When you come to the Land to which I bring you, 19 it shall be that when you will eat of the bread of the Land, you shall set aside a portion for HASHEM. 20 As the first of your kneading you shall set aside a loaf as a portion, like the portion of the threshing-floor, so shall you set it aside. 21 From the first of your kneading shall you give a portion to HASHEM, for your generations.

2 וַיִּשְׁמַע יְהוָה - פְּתַח ר' חַיִּימָא

ב. יִפְקֹד פְּתַח ר' פְּנְחוּמָא בְּר אָבָא בְּשֵׁם ר' חַיִּינָא אֲחִיו שֶׁל ר' אֲהוּא בְּר' חַיִּינָא וְאֵת הַפְּרָשָׁה שֶׁל וְסֻכִּים, שֶׁנֶּאֱמַר: (טו, ו-ז) 'אוֹ לְאִיל פְּעֻשָׁה מִנְחָה וַיֵּן לְנֶסֶד שְׁלֹשִׁית תְּהִיךְ, וּמִקְאֵן וְאֵילֶךְ - (שם, יט-כ) 'וְתִהְיֶה בְּאֶכְלֶכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ רֵאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם חֲלָה תְּרִימוּ תְּרִימוֹהָ. תְּרִי חֲלָה לְמִשָּׁה וְנִסְכִּים לְמַעְלָהּ? לְפִיכֶךָ פְּתַח ר' חַיִּינָא: (קהלת ט, ז) 'לֵךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֶמֶד וְשִׂמְחָה בְּלֵב טוֹב יִיגֵד, מִהוּ (שם, שם, שם) 'כִּי כִבֵּר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ? בְּאֲכַל בְּשִׂמְחָה לְחֶמֶד, זֶה פְּרָשַׁת חֲלָה, וְשִׂמְחָה בְּלֵב טוֹב יִיגֵד, זֶה פְּרָשַׁת וְסֻכִּים, מִהוּ 'כִּי כִבֵּר רָצָה וְנָוִי? זֶה הַקְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ נְוִי'.

6

3 בְּכָר שֶׁהָא - חַיִּימָא

זוה שאמר (ויקרא רבה פס"ו) כל המקיים חלה כאילו ביטל ע"ז, וכל המבטל מצות חלה כאילו קיים ע"ז, והרי זה תמה מאד מהו הדמיון לכך, אמנם לדברינו הרי כל עיקרה של מצות חלה היא בזה שמבטל בעלותו ומשבר הנאותו, ולכן זה המקיים מצות חלה, מורח בכך שמאמין באמונה שלימה שהבעל האמיתי על העיסה הוא, אך ורק השכיח ולא הוא, והרי זה ביטול ע"ז, מה שאין כן המבטל חלה, היינו שתושב שיש לו איוה שהיא בעלותו, הרי הוא מקיים ע"ז.

נמצינו למדים שמצות חלה קשורה בשמחה תוך כדי צפיה לקיום המצוה, והנה

בחלה, ע"כ שתי מצוות אלו לא נהגו במדברי, ואם כן למה נצטוו כעת על כן, ולא לפני כניסתם לארץ.

תשובה לשאלה זו מוצאים אנו במה שאמר: (תנא דבי אליהו רבא פנ"ט) עתה (לעיל י"ד, ל"ט) ויתאבלו העם מאד - באותה שעה אמר הקב"ה למשה לך ותרצה את אונת העניים שכבר יצא לכם מעליהם, אמר משה לפניו: רבש"ע, במה ארצה אותם, את הקב"ה למשה: לך ותרצה אותם בדברי תורה, שנאמר: ואמרת אליהם כי תבאו אל ארץ מושבותיכם וגו', ועשיתם אשה לה' עולה או זבח וגו'. כלומר, החיפון לבזיונה של א"י, שמאסו בארץ חמדה היה בלימוד המצוות התלויות בארץ, ולפיכך נצטוו דווקא כעת על מצות אלו.

7 Herzl - R. Hirsch - pg 196

Man has no greater enemy than success. So long as you continue to strive for something worthy, so long as you cherish wishes and hopes, so long, indeed, will you cast your glance upwards and in longing to the throne of Him in Whose hands alone lies the fulfilment of your wishes. And so long, too, will you link your thoughts eagerly with those who share with you similar aspirations and who, perhaps for good, perhaps for bad, through their actual deeds stand between your wishes and their fulfilment as a moderating influence. In short, as long as you continue to wish and to hope and to fear, you will feel you were created by God and are His servant and a link in the chain of mankind. And then, too, not seldom will there be kindled within you a resolve to live according to the will of the Giver, enjoying His gift when it is given to you. But once it is given to you—this gift—and you no longer entertain wishes and fears and hopes, but you are now a proud possessor, then you turn your glance from on high, downwards to earth; your former fellow-feeling shrivels up, and instead of fearing God and loving mankind you idolize yourself and seek your own interests and put these gifts to selfish use.

4

אשית שהתיקון על מאסם בארץ חמדה, ועל הפירס רצונו של מקום, היה בכך שישתוקקו ליום מצוות התלויות בארץ - אם כי עדיין לא הגיע הזמן לקיימם - הרי זה כדבריו המופלאים של הרמב"ם ז"ל ב"פירוש המשניות" (אבות פ"ד) בביאור המשנה: הוי רץ מצוה קלה כבתמורה.

5

חלה, נסכים דא"י לפסוק זה, ברם לפי האמור שפרשיות אלו ניתנו בשעתן בתור רצוי ופיוס יובן הדבר לנכח בס"ד. וביאור הדבר הוא כי חלה משמעותה לחת הראשית לה' - ראשית עריסותיכם - והרי זה בגדו ביכורים שהוא שבירת היצר וביטול הבעלות, שהרי בנוהג שבעולם כל אחת מתאווה לפרי הראשון, שטרם ויגע בו פעמים רבות, עד שזוכה לראות ברכה בעמלו, והוא שמצינו (ישעיה כ"ה, ד') כבכורה כטרם קיץ אשר יראה הוראת אותה בעודו בכפוף יבלענה, ואילו חלה משבר תאוותו, וקושר גמי על הפרי להביאו כביכורים למקדש ה', כמ"ש (ביכורים פ"ג, מ"א).

וכן היא גם מצות חלה, שהעיסה היא הכנה להיות לו הגאה ממנה, ועוד בטרם שנתנה כבר תורתם הוא תרומה לה, יתור על כן הוא עוד שמח ומצפה לכך כדכתיב: והיה באכלכם מלחם הארץ, והרי אין והיה אלא לשון שמחה כמ"ש (בראשית רבה פ"ב), והיינו שעומד ומצפה שיזכה לקיום המצוה, וזו היא שמחתו, ולכן קראו חו"ל למצות חלה, אכול בשמחה לחמך על שם שמחת המצוה, ובוהיוותם במדבר היתה שמחתם על הצפייה עצמה.

10 ש"ה - ח"ה - ק"א

למה נגדע ולבתי הכריב את קרבן ה' במועדו [ט ז]. תמנה מאד מה שכתב רש"י שהסמאים אמרו שיקריבו עליהם בכהנים טהורים ויאכלו טהורים, הא א"א זה דנקרב לסמאין פסול [פסחים סא א], ואף אם נימא שהיתה כוונתם לצרף עם טהורין ויהיה לטהורים ולסמאים, שכשר הקרבן, לא יריתו כלום כי לא יוצאין הסמאים בזה, וצ"ל דבר חדש דאף שאין יוצאין מ"מ מצד אהבת המצוות הוא שצריך להשתתף עכ"ם - אף שלא יצא - אם א"א לו לקיים ממש, וכעין הא שעתה משה שהפריש שלש ערים אף שלא קיים את המצוה, אך ראה משם ליכא משום דהתם עכ"פ נשאר מעשיו קיים, ואף שאפשר שהיו רשאים ישראל לשנות ולהפריש ערים אחרות מאחר שלא קלטו עדיין, מ"מ ידע שלא ישנו, אבל הכא חויבן שאף שלא יצאו כלום ידי חובתן אף למצות, מ"מ יש לו להשתדל להיות קשור עם המצוה במה שאפשר, וכן בזכות האהבה ודיוושע לתורה הבטיח לו השי"ת לא ימוש סה"ת הוה מפדן (יהושע א ח), היינו שנחבר שיכול לעשות כאהבתו בלא מניעות ועיכובים מצד ענינים גשמיים, כהברכות דאם בחקותי שהוא לדברים גשמיים, שפי' הרמב"ם בהקדמתו למשניות שהוא שלא יהיה לו מניעות לעבודת השי"ת וללמוד התורה.

(c) After the grain has been separated from the soil where it grew, has been milled to flour and is ready to be made by human contrivance into bread for domestic sustenance and for your own individual self, you should, before it becomes bread, separate from the dough the heave-offering unto the Lord. By having in mind that the bread of your household is taken from the soil vouchsafed to your people by God, you acknowledge, just when you are in the greatest danger of falling into the sin of self-deification and of self-seekingly segregating yourself, that your home is but a limb of the corporate body of your people, that your personal welfare stems from, and is dependent upon, the welfare of the people and that in both you behold only the gift of the God of Israel.

All these laws connected with the produce of Israel's soil express but one idea. The law of the Torah has not fixed the precise quantity of the soil's produce which is to be set aside and dedicated to God; and so with only one piece of fruit, one bit of corn, one portion of dough which you withdraw from your personal use at God's behest, you declare that only from this God do you derive your entire right of user. Bikкурim, terumah and challah are withdrawn from normal uses, are passed to the kohen, and may be eaten only in טהרה, purity (see chap. 118). Only תרומת מעשר has

11

ומזוה יש למילף לאחד שקשה לו לקיים איוה מצוה שמצד אהבת המצוה יראה לעסוק בה לכה"פ במה שאפשר, כגון שאסור לו לאכול כוית פרור יטעום מעט, וכן בכל מצוה, כגון כי שאסור לו לישב בסוכה יראה עכ"פ לעשות סוכה, וחויבין כמה היתה גדולה אהבת המצוות לישראל, שהשי"ת נתן מצות תרומות ומעשרות באופן שיכולו שלא להפריש לעולם בלא איסור כגון להכניס דרך גנות (כברכות לה ב), ומ"מ

קמך הקב"ה על כלל ישראל שיקימו תרי"ם עד שלכת הנחלה משבט לך, ואין זה רק על יחידים חסידים שבדור אלא על כל ישראל ממש, והוא משום שאהבת המצוות ה"י גדול מאד לדורות הראשונים והשתדלו בכל עז ובכל ממונם להתחייב במצוות.

12

וזוהו נראה בטעם שחקנו לברך שיכנס לתורה ולמצ"ם, שלכאורה ב"ה לתורה" כלול גם מע"ם, דעל מנת שלא לקיים נח לו שנהפכה שלייתו על פניו, ובלא תורה אין ע"ה חסיד ולמה אמר תרוייהו. אלא שהוא ברכה לאהבת המצוות שיעשה מע"ם אף אלו שיכול לעסוק כדון כגון בתרומות ומעשרות, ובציצית ללבוש רק בגדים שפטורים מציצית וכדומה, שצ"ו צריה ברכה מיוחדת שיכנס למע"ם מצד אהבת מצוות.

הכ"ס Ba

(ו) קדי שיעור חלה. הינו, מלכד שהלישה והאסייה הוא מקלל קבד שבת יום טוב, כמו שקס"ם לכסוף, עוד יש בזה טעם: קדי לקים מצות חלה, לפי * שאקרה את אדם הראשון, שהיה חלתו של עולם, שגבר בקרב שבת. וצ"ו

13 א"ר ג' צ"ה - ח"ה - ק"א

ובשם"א (תרמ"ט ד"ה ונמדרש) פירש, דהנה נחטף אדם הראשון נחלל האדם ונאמר לו "בעצבון חאללנה כל ימי חיך" (בראשית ג - יט). ונכ"י נכרו

וע"י עוד במש"כ השפ"א בשנת תרמ"א (ד"ה בפסוק).
4 ויש נלמד כזה את הלשון "כי כבר רצה האלקים את מעשיך", כי אר"י הוא מקום המיקון, מיקון החטא של אדם הראשון, חוה "כבר" כי ע"י העבודה נצריי מביאים את המזבז של "כבר", מזבז של "למפרע", של קודם החטא. וע"י נש"ע (אר"ה תרכ"ד) שנמולאי יוה"כ אוכלין ושומין בשמחה ונתן קול יולאת ואומרת "לך אכול בשמחה וכו' כי כבר רצה וכו', דגם שם ע"י חשונה ויום הכיפורים נאים למזבז של "כבר", למזבז של קודם החטא."

לחן החטא וכפרט נבואם לארץ, נוכחו שאומרים ננוסס של "עלינו" שחיקן יהושע נבואם לארץ "על כן נקוה וכו' ללאות מהרה וכו' להעביר גלולים מן הארץ וכו' לחן עולם וכו' יכירו וידעו כל יושני סג"ל וכו', כי ארץ ישראל נכרו מכל הארצות לעבודה זו, ולכן נבואם לארץ נאמר עליהם פסוק זה "לך אכול בשמחה את לחמך", היפוך של "בעצבון חאללנה", * כי עיקר השמחה היא כשמעלין הכל אל השורש. ועיין שם שניאר דהו עיין הפרשח חלה, שמתקנים כזה שמפרישין את הראשית "תרומה לה'", ולכן כתיב "והי' באכלכם", לשון שמחה כנ"ל. וכן נוסקים מתקנים כזה שמנסין ע"ג המזבח, ולכן אמרו שירה על הנוסקים, ע"ש בשפ"א.

15 נ"י - ח"ה - ק"א

וי"ל ע"ד העבודה בהקדם מש"כ הרה"ק המגיד מקובצין וי"ע בעבודת ישראל לבאר פרשה זו. כבואכם אל הארץ היינו כבואכם לעסוק בענינים הארציים אכו"ש וכדו', תדעו אשר אני מביא אתכם שמה, פי' שמה שיש לאדם תאוה לענינים גשמיים אין זה מחלק הגשמי שבו אלא מהחלק הרוחני, אשר אני מביא אתכם שמה, הקב"ה מכניס לכם משיכה לענינים אלו כדי שתעלו את ניצוצות הקדושה השמונים בהם, שע"י שאדם אוכל ושותה בקדושה נר"הו מעלה את ניצוצות הקדושה הנמצאים בכל עניני עוה"ו. וכמו שפירש הבעש"ט וי"ע מאה"כ (תהלים קו) רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף, זה שהאדם רעב או צמא נובע מחמת שנפשם בהם ותתעטף, שבמאכל אין במשקה טמונה נפש היא הניצוץ הק' שתפקידו להעלותו, ומהו נובעת תאוותו, שהקב"ה נתן בו רעבון וצמאון למאכל זה כדי שיאכלו בקדושה ויעלה את הניצוץ הק'. ובכלל מאמר מרן אדמו"ר בב"א וי"ע עוה"פ ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי הא', שיהודי צריך לומר לכל עניניו הגשמיים, לא אתם שלחתם אותי הנה, לא למענכם ירדתי לעולם, כי האלקים, כל ירדתי לעולם רק בעבור אלקות, והיינו שכל הענינים הגשמיים נתן הקב"ה לאדם במטרה שיתקרב על ידם להשי"ת, אם ע"י שיעשם בקדושה, ואם ע"י שיתגבר על תאוותיו וימנע מהם.

Each and every creation, no matter how material and mundane, has at its heart a "spark of holiness." A spark that embodies G-d's desire that it exist and its function within His overall purpose for creation. A spark that is the original instrument of its creation and that remains nestled within it to continually supply it with being and vitality. A spark of holiness that constitutes its "soul"—its spiritual content and design.

Entrenched in the physical reality, these holy sparks are virtual prisoners within their material encasements. The physical world, with its illusions of self-sufficiency and arbitrariness, suppresses all but the faintest glimmer of G-dliness and purposeness of being.

17

The soul of man descends into the trappings and trials of physical life in order to reclaim these sparks. By assuming a physical body that will eat, wear clothes, inhabit a home, and otherwise make use of the objects and forces of the physical existence, the soul can redeem the sparks of holiness they incorporate. For when man utilizes something directly or indirectly, to serve the Creator, he penetrates its shell of mundanity, revealing and realizing its divine essence and purpose.

22 ומה דכתיב בענין זה מראשית עריותיכם, כפירש"י מקצתה ולא כולה, ענינו כדאיתא בספח"ק שכאשר יהודי ניגש לעסוק בענינים גשמיים אלו יקבע בדעתו מתחילה שהוא עושה כן רק מפני שזה רצון ה' ולולא רצונו ית' לא היה עושה זאת, וע"י שמקדש את ההתחלה והראשית גופא בטר רישא גרידא, אפילו אם אינו יכול להמשיך ולהרים את הכל להשי"ת, ואף שנהנה אח"כ כיון שראשית המחשבה היתה לרצון השי"ת מתעלה אחריו כל המעשה אף אם אינו אוזו אח"כ במחשבה זו. כי אצל הקב"ה הכל תלוי בראשית. והוא מראשית מקצתה ולא כולה, שגם אם אינו יכול לקדש את כל עניניו ולהרים את הכל בלתי לה' לבדו, הרי אם מקדש את המקצת ומרימו להשי"ת בכוונה זו שעושה כן רק מפני רצון ה' הרי"ו נחשב תרומה לה'. והרי"ו תרומה לדורותיכם, שאפילו אם מוסר רק מקצת ראשית להשי"ת זה מהני לו להתקדש ולקדש את הדורות הבאים.

24

וענין הראשית מרומז גם במאה"כ (במדבר ג) כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל, שהקשר בין ב' הדברים, כי בכור מורה על ההתחלה והראשית שהוא חשוב וטובחר אצל האדם. והוא כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים, דכשם שכאשר הכה הקב"ה את הבכור ראשית הקליפה בזה נחשב שנתבער כל כח קליפת מצרים, כמ"כ בקדושה, הקדשתי לי כל בכור בישראל, שכאשר יהודי מרים ומקדש את המקצת להשי"ת, מראשית, או גופא בטר רישא גרידא ונחשב תרומה לה'.

18

The most obvious way in which we redeem the sparks of holiness inherent within the material world is by fulfilling the mitzvot of the Torah. When a physical object or resource is used to carry out a divine commandment (leather used to make tefillin, wood used to build a sukkah, a coin given to charity), its G-dly essence and raison d'être are realized: a spark has been delivered from its corporeal imprisonment.

19

The same is true of the more indirect ways in which we redeem the holy sparks buried in creation. For our sublimation of the material is not limited to our actual performance of mitzvot; indeed, our every physical act can be directed to achieve this end when incorporated into one's service of the Almighty. For example, every time we eat, we can do so with the intention to serve the Almighty with the energy derived from our food; the sparks of holiness contained within this food are thus redeemed and unified with their source, despite the fact that this act of eating did not constitute a mitzvah (i.e., a direct fulfillment of a divine command). In this and similar ways, every moment and resource of a person's life can be transformed into an act of deliverance and sublimation.

20 נתיגות ש"ס

הנקראות לחם, לחם כפשוטו תאות אכילה, וגם כדרשת חז"ל עה"פ כי אם הלחם אשר הוא אוכל. וזהו באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', שתדעו אשר אני מביא אתכם שמה ותפקידכם להתקדש בהנאות אלו ולהרים אותם תרומה לה'. וכמש"כ

21

וזהו גם ענין כפילות הפסוקים ראשית עריותיכם שמרומז ג"כ לב' ענינים אלו, עריותיכם מלשון עיסה, שהוא עניני לחם כפשוטו כנגד תאות אכילה, ועריותיכם מלשון עריסה ומטק, וכמאמר מרן אדמו"ר זי"ע (בית אברהם ואתחנן) עה"פ הנה ערשו ערש ברזל, שע"י פגמי ערשו נעשית מחיצה של ברזל בינו לבין הקב"ה, שאלו הם הפגמים הקשים ביותר. ועל ב' ענינים אלו של עריותיכם נאמר ב"פ ראשית עריותיכם, בתחלה ראשית עריותיכם חלה תרימו תרומה, חלה מלשון תפלה כמו ויחל משה כדאיתא בספח"ק, היינו שתבקשו מהשי"ת שתוכלו להרים האכילה תרומה להשי"ת באכילה לש"ש. ואח"כ כתיב מראשית עריותיכם, מלשון עריסה, תתנו לה' תרומה לדורותיכם, שע"י שמתקדש בענין הזה הריהו מקדש את כל דורותי אחריו.

23 דת תורה - 5 יוחם הוי - ש"ס

ראוי הוא חוכה ככל מכל כל, הוא בגדר אשר מצינו בחז"ל (מובא ברש"י בראשית א. א. — ובמד"ר שם) אמרו, בראשית ברא אלהים — בשביל התורה שנקראת ראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתו (ירמיה ב). בשביל משה רבינו שנקרא ראשית, בזכות חלה שנאמר (במדבר טו) ראשית עריותיכם, בשביל מעשרות שנאמר (דברים יח) ראשית דגן, בשביל ביכורים שנאמר (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך. הוא סוד הראשית, כי הכל הולך אחר ההתחלה, בהראשית בה היצירה והמהוה של כל העצם, ראשיתו של דבר הוא יסודו והוא עיקרו, כי על כן הנה ראשית של כל דבר מעלה לה וחשובה היא על הכל. ומעלה זו של ראשית היא בכל דבר ודבר, כן בחלק וכן בתבואה, על כפירות וכן בעלי חיים, ראשיתם של היות הדברים, קודם הם, מפני זו המעלה זו הם ראשיתם והתחלתם של הדברים, וכאמרו ראשית עריותיכם תתנו לה', אין זה רק כסימן בעלמא, אלא קריאת שם העצם של המעלה, היא הראשית אשר היא הנה המהוה את זו הקדושה,

We must live on the plane of *chiddush*, newness. We must never expand into the natural. The first law in the Shulchan Aruch, the code of Jewish law, concerns the beginning of the day, the first obligation of the day. It is fascinating that that first halachic obligation is to get out of bed! Understood superficially, this is good advice. But there is much more than that here: what is intended is a basic lesson in beginnings — if one is strong as a lion to arise in the morning, if one begins the day with no laziness, not allowing the sluggishness of natural human inertia to contaminate the moment of waking, of first consciousness, then the day can be spiritual, elevated!

Everything goes after the beginning! Pure beginnings, beginnings beyond time, cannot possibly provide a foothold for the negativity of staleness and depression. That is indeed the most fitting beginning for a code of Jewish law!

There is no negativity in the moment of new creation. While the energy of creativity is flowing, depression and despair are impossible. *The spiritual root of depression is lack of growth* in the personality. When time ticks away and nothing new is being built, when all is static, the *neschama* feels the cold hand of death.

28 - ת"ת ס"ח - ר"ח

בראשית עריוסוים חתנו לבי תרומה לדורותיכם, ירמוו שיעשה מעשים טובים צילוחו שלל וביישו אח זקנו, כיונו מראשית עריוסוים יכוו מרומים תרומה לבי כשכס ערוין קטנים מועלים צערוסכ וריומו תרומה עד שיכח ככה לדורותיכם בכל טוב ומועב. [תקס"ג].

Students Obligation - Introduction - R. Kalonyans Shapiro

King Solomon, in Proverbs, advises: "Educate (*chanoch*) a child according to his own path, and even when he grows old, he will not stray from it." The most essential task of education is to teach in such a way that the child will not stray from the path we have set for him, even when he grows older and is no longer under his father's supervision. To truly educate is not just a matter of getting a child to follow your commands, or even of accustoming a child to do good deeds. True education is a much greater and more galvanizing process. Commanding and habituating children to a certain way of life are merely tools that must be used when educating them in the path of God.

30 In *Parsbat Lech Lecha*, Rashi gives us a deeper insight into the word *chinuch* in commenting on the word *chanichav*. This word means, according to Rashi: "He educated him toward the fulfillment of the commandments. The root CH-N-CH implies the initial entry of a person or an object into a trade or path that is his destiny. Thus we find the root CH-N-CH referring to the education of a child, the consecration of the altar in the holy temple, and the dedication of a house."

31 There are strict parameters for the use of the word. One would not use it to refer to a craftsman who was beginning to work on a specific job but was already expert in his trade, or for a house that was just starting to be built. The proper usage of the word *chinuch* is for a person just beginning to teach himself a skill, or for a building that has already been built and is just beginning to be used. Rashi is precise in writing of "the initial entry of a person or object . . . which is his destiny," because the word *chinuch* refers not to a trade or skill, but to the potential, the predilection and capability that a person might possess, which makes him suited for a particular task. In a house or vessel, *chinuch* refers to the preparation that has made a house or a vessel suitable for a certain task or usage.

ואת מלמדת לנו התורה בפרשה זו, כבואכם אל הארץ, היינו כשתבאו לעסוק בארציות, תרימו את כל עיני הארציות תרומה לה, שמכל הנאה שיהודי נהנה מעוה"ו ירים תרומה להשי"ת. וכמאמר הרה"ק ר' מגדל מייטפסק זי"ע שכל הנאה גשמית אם היא לתאות עצמו ואינו מרימה להשי"ת, הר"ן נרגן מפריד אלוף שמרחיקו מהשי"ת, דאף שאין בזה שום צד איסור אבל הוא מתרחק עי"ו מהשי"ת. ומרן הס"ק מלכוביץ' זי"ע אמר, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, מי שרוצה להשיג הנאות הגוף אינו יכול להשיג את הבורא ית"ש. וענין זה הוא יסוד גדול, שנזכר הרבה פעמים בתורה תרומת ראשית בכל עיני עוה"ו, ללמד שיהודי צריך להרים כל הנאות עוה"ו להשי"ת, ולכפה"ח מראשית, מקצת ראשית. ופרשה זו נאמרה על באכלכם מלחם הארץ, שבמיוחד את הנאות אלו בחי' לחם תרימו תרומה לה.

ועי"ו מצינו גם בקדושת הזמן, שראשית כל תקופה מקודשת. בתחלת השנה הוא ראש השנה שבו נכללת כל השנה, והוא ראשית השנה שמוטרים אותו להשי"ת. ובראש כל חדש מקודש יום ר"ח בו נכלל כל החודש. וכמ"כ כל שבת היא בחי' ראשית, דבש"ק יש ב' בחי', בחי' שביעי ובחי' שבת. שביעי הוא על העבר וסיום השבוע, ואילו בחי' שבת היא ראשית ותחלת השבוע הבא, כמד"א באוה"ח הק' (פר' בראשית) שכל שבת היא התחדשות הבריאה לששה ימים נוספים, ואילולי השבת לא היה קיום לבריאה. וע"כ הש"ק היא תחלה למקראי קודש, כמאמר מרן הק' מקוברין זי"ע, שיהודי הרוצה להקרא אל הקדושה יתחיל ראשית כל מש"ק, לפי שהש"ק היא הראשית והשער לכל השבוע ולכל עיני קדושה שיהודי רוצה להמשיך ע"צ. וכמ"כ יש בכל יום בבוקר בחי' קרבן ראשית, שיהודי מוסר להשי"ת את ראשית יומו, שמיד כאשר יהודי פוקח עיניו יש את כל סדר הברכות והבקשות וקרי"ש ותפלה, שאסור לעשות שום דבר לפני כן, ובוה הוא מקדש את ראשית יומו. וזהו פי' ראשית עריוסוים חלה תרימו תרומה שאת כל אלו עיני ראשית תרימו להשי"ת.

The word *chinuch* is a special word that implies the realization of the already inherent capacity of a person or object, the actualization of a potential. This potential will remain hidden unless we bring it out. Our task is to cause the potential to emerge, to accomplish the *chinuch* that will transform the person into a skilled artisan, will cause the house or vessels to fulfill their functions, each room according to what it is best suited for, every vessel or instrument according to the task for which it was designed and prepared.

33 When referring to the education of children, therefore, *chinuch* means stimulating the growth and development of what each child is suited for by his very nature. This quality or potential may be found in him only in very small measure, in total hiddenness, the task of the educator is to uncover it. Since a Jewish child has the spirit of God, the breath of the Lord, hidden and concealed within him from the very moment of his birth, it is necessary to raise him and educate him to bring out and reveal this godliness and allow it to flourish. If this is done, the child will grow into a faithful Jew, a servant of God. He will have an independent desire for Torah and will not stray as he gets older. A person whose educational strategy is one of commands and even habituation cannot be so sure that the child will continue to practice as he becomes independent. This, then, is the command of King Solomon: "Educate the child"—penetrate to his inner being and reveal the holiness of Israel that is hidden there. Only then will the child not stray from the path when he grows older.

34 King Solomon, however, does not just inform us here of the goal of education—to reach the child in a way that will keep him on the path even after he has matured and grown independent. In the passage "Educate the child according to his way . . ." he also illuminates for us the way and the means through which this goal can be accomplished. Someone who is trying to educate through command and habituation need not pay any attention to his child or student—to his nature, to the way he thinks, or to his other distinguishing characteristics. The command itself—do this or do that—is all that is needed. Nor is it necessary to deal with each student separately. A single command can suffice for an entire age group, for it is not the student or the child that is important, but the person giving the commands: he has commanded, and that is everything.

35 An educator, however, who wishes to uncover the soul of the child that lies hidden and concealed within him, who wants to help it grow and to ignite it so it will burn with a heavenly fire, upwards, towards the holy, so that the student's entire being, including his physical body, will increase in holiness and will long for God's Torah, such an educator must adapt himself attentively to the student, must penetrate into the midst of his limited consciousness and small-mindedness, until he reaches the hidden soul-spark. Then he can help it emerge, blossom, and grow.

39 Neither the nature, nor any particular quality of a Jewish child, is absolutely evil. This is what the holy Baal Shem Tov and his disciples have taught us. What is necessary is just to know how to use these qualities and how to help them develop and grow. For example, a particular child may be very stubborn—which is a character flaw. His teacher may suffer greatly because of the child's stubbornness. Yet if the teacher were to reflect, he would realize that when this child matures and receives as his own the yoke of Torah and of service to God, he will perform all his service of God with great stubbornness and self-sacrifice. He will not be frivolous or inclined to vacillate but will be the kind of Jew the *Midrash* described: In all matters of devotion, he will be as strong as the wall of a fortress.

40 It is not sufficient to simply teach the child that it is his duty to listen to his teachers and that's all, for this alone will not have any effect. In the end he will see his teacher as an opponent, a foreign despot, as we have already said. The most important thing to make him understand the following: he must know that he himself is his own most basic and important educator. He is not a mere child or youth, but a shoot planted by God in the vineyard of Israel. God has placed upon him the duty of causing this shoot to grow, of cultivating it—himself—until it becomes a great tree, a tree of life.

The education of each and every child must therefore be different, depending on his nature, mind, character, and all his other unique qualities. The educator must become aware of these qualities; it will not suffice for him to know himself and his own mind alone, since everything depends on the student who is being educated. It is not enough to utilize his own mind and his own strength in activating, commanding, and instructing his students; he must grasp the student's mind and the student's strength, working and acting within the parameters of each child's abilities. What he commands and instructs one child should be different from what he commands and instructs the next child, whose nature, will, and personality are completely different from the first. And this is what King Solomon is hinting to us—"educate the child according to his path"—according to the particular path of each and every child.

37 Our goal here is not to teach the craft of pedagogy—how to utilize the student's mind in various ways, how to broaden his understanding and knowledge of the meaning of the Torah. For what we are seeking now is not the student's intellect alone: we are interested in the whole student. We wish to connect the *Nefesh*, *Ruach*, and *Neshamah* of Jewish children to the God of Israel, so that they will emerge as Jews who revere the word of the Lord and direct all their desires toward Him.

38 Every father and every teacher knows that their children and students will not remain children forever, but will eventually grow, in years, and possibly in Torah knowledge and spiritual devotion. Yet there exist fathers and teachers who are concerned only with what they see right now. Since all they see right now are children, the goal of their efforts is to educate their charges to become good children. They wish to infuse them with only a child's measure of Torah and awe of God. This they consider sufficient. But a teacher or parent who does this is sinning against God and against His people. Fathers and teachers must know that their task is to educate and uncover children of the Lord and giants of Israel. They must see the children sitting in front of them as great souls still immature; their task is to get them to grow and flourish. A teacher is a gardener in the garden of God, assigned to cultivate it and guard it from

harm. Even if some of the children seem rebellious, or flawed in their character, the teacher must know that the nature of soul-seeds, of unripe angels, is to taste bitter as they are ripening and to be filled with nectar in their maturity.

41 He must make of it—of himself—a servant of God, a righteous person, great in Torah knowledge. Meanwhile, since his mind and spirit are still small, since there is much Torah he has not yet learned, and his evil inclination is already dancing within him—out of fear of God, fear of sin, fear of causing the destruction of the vineyard of the Lord of Hosts—he must listen to God's Torah and to His ways, as taught by his father and his teachers, both in regard to those matters mentioned specifically in the Torah or the *Shulchan Aruch*, and in regard to those that are not. The Torah

42 The child must be told over and over again and made to understand the duty that he carries: to raise and educate himself as a Jew, a tree in the garden of God, in Eden. His father and teacher are there only to instruct him as to how to do this, how he is to educate himself and to know what God has spoken.

43 הַיְיָ יִשְׂרָאֵל וְהַיְיָ יִשְׂרָאֵל וְהַיְיָ יִשְׂרָאֵל
הַרְמַבֵּן אֹמֵר זֹאת מֵתוֹךְ בִּיאוֹר שֶׁל שְׁתֵּי הַפְּרִשּׁוֹת שֶׁל קְרִיאַת-שְׁמַע. בְּפִרְשֵׁה הַרְאִשׁוֹנָה כְּתוּב: "וּשְׁנַתֶּם לְבַיִת — וּדְבַרְתֶּם בִּם." חֲמִשָּׁן — שְׁהוּא הָאֵב, אוֹ הָרֵב — הוּא הַמְדַבֵּר. "וּדְבַרְתִּי" אֲבָל בְּפִרְשֵׁה הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב: "וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּיַכְכֶם לְדַבֵּר בִּם" — אֹתָהּ תִּלְמַד אֶת הַבְּנִים עַד שֶׁהֵם יִהְיוּ אֵלֶּה שִׁדְּבָרוּ. בְּשֶׁלֶב הַרְאִשׁוֹן אִמְנֵם מְדַבֵּר הָאֵב. אֲבָל זוֹ אֵינֶה הַמְטָרָה, אֲלָ רַק שֶׁלֶב בִּינָיִים. בְּשֶׁלֶב הַשְּׁנִי, בְּפִרְשֵׁה הַשְּׁנִיָּה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע — "וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּיַכְכֶם לְדַבֵּר בִּם", הַבְּנִים יִלְמְדוּ לְדַבֵּר בְּעַצְמָם. זוֹהִי הַתְּכִלִּית.

44 But with this idea we still have not completed our task. We may succeed in penetrating to the independent existence of the child's mind and making him understand that the responsibility is all his. He himself may even begin to want to grow strong and become dedicated to holy work. Yet, as we have already said, it is not only his mind that has become prematurely independent, but his feelings as well. He feels autonomous and independent concerning what excites and what moves him, and since these feelings have emerged before he was ready for them, he is moved and excited by the illusory beauty of all the foolish things the world is full of, such as the theaters and all the folly and the licentiousness that can be found in the world. If we don't first begin to arouse his soul so

that it will be moved and affected by every mitzvah, by the Torah and by the light of God, we will not accomplish anything, God forbid. For even if the child understands intellectually that he is responsible for his own education, his feelings and desires will steer him off the good path to the path that he himself knows is evil. For aren't most criminals aware at first that their actions are evil? Yet their desires are stronger than their minds and push them toward doom.

45 This is the main principle of chasidic teaching: That a person must not consider it sufficient that he has firmly placed his intellect into the service of God. A connection made with the intellect alone is not a lasting connection. A person can subject his whole intellect to spiritual searching and can come to know with complete clarity of mind that he must serve only God in his every single thought, word, or action. And yet his heart and his whole body may still be very far away from this reality. He must link his whole soul and the life that abides in his body to divine service and devotion. He must penetrate to his soul, in order to lift it up and awaken it to feel passionately as it performs every mitzvah, learns Torah, or prays. It should experience spiritual bliss and rejoice in this bliss. And when he connects his whole soul and the life of his body to God, he accomplishes two things: The mitzvot and the divine service he performs become spiritually more elevated and holier than they would have been otherwise. In addition, he becomes much more confident in his ability to oppose his evil inclination. He will not be torn from the source of life so quickly or cast down to spiritual destruction through the seductions of his desires.

48 How illuminating are the words of the Shalah (Rabbi Isaiah Levi Horowitz), may his memory be a blessing, concerning the path our generation must take in educating our young. There is a passage in Proverbs 9:8 which reads: "Do not chastise a fool, lest he hate you; chastise a wise man and he will love you." The Shalah comments as follows: "When you approach one of your peers to rebuke him, do not shame or insult him, saying 'you fool,' for this will cause him to hate you and he won't listen to you. Rather, chastise a wise person—say to him 'You are so intelligent. Why do you wish to do such and such a thing?' Then he will love you and will listen to you." The hearts of our generation's youth are already so distant from us, independent of our chastisement, we must therefore be exceedingly careful in this matter. And besides the fact that this method of rebuke is necessary in order to close the gap that separates our hearts from the hearts of our young people, this approach is very beneficial educationally as well. It helps develop the hidden physical and mental potential of the student and strengthens and encourages his efforts in Torah and devotion to God in the same way that praising a person's generosity can give him the spiritual strength to be more generous than he might have been otherwise. The words of praise actually seduce the power latent in his soul and cause it to emerge and overcome whatever degree of miserliness he also has within him. Parents and teachers must seek out the good qualities of every student and praise him for them, giving him strength with their words. "You have so much talent and ability, you have the capacity to become great in Torah, outstanding in the service of God. The goal is set up and waiting for you—all you have to do is work and you will attain everything." You should speak such words of encouragement to your students—using your discernment and intelligence, of course, so that your praise does not foster laziness or arrogant pride.

46

For the young people of our generation, whose feelings and capacity for excitement have already matured and been delineated, it is very difficult to become attached to *chukim*, which are missing the dimension of feeling. It is even difficult to become attached to intellectual material, if it is merely dry intellect. We must pierce through to their soul, to arouse and inflame it, so that it will be able to feel at least a little of the sweetness of the illumination emanating from the glow of the divine. In that way, they will be filled with yearning and with a feeling of connection to the Torah and the mitzvot. Thus, if we wish to bind the child to God and the

47 The Talmud (*Shabbat* 30:2), for example, relates: "Rabbah, before he began teaching the rabbis, would tell a joke. The rabbis would laugh. Then he would sit down and in a state of awe would begin the day's lesson." The reason for the joke was to create joy, for the presence of God can dwell only where there is joy, as the Talmud states (*Shabbat* 30:2). The Torah, however, "like a hammer smashing a rock," explodes into many sparks, many reasons. The Talmud is here hinting at something about the relationship between a teacher and his students that is particularly pertinent in our generation. In order to heal the wound of alienation that has come between the student and his teacher, the teacher must make an effort to capture the student's heart and to re-create the closeness that has been lost. Joy is one of the fundamental means through which young hearts can be captured: children and young people have no toleration for sadness. Their teacher must not appear to them to be an angry or contentious person. This is not to say that he should become frivolous or should sacrifice his dignity when appearing before his students, on the contrary, a teacher must present himself as an elevated person—but also as pleasant and good. The students should still tremble before their teacher even while he is joking with them, and likewise, even when he is trying to instill in them fear and respect, the awe should be laced with joy. "And rejoice with trembling": not the trembling an angry or violent person might induce, but the kind of awe that a person of great spiritual achievement inspires. The Talmud (*Moed Katan* 17a) says: "If your teacher resembles one of God's angelic hosts, you can learn from him." A teacher should appear to his students to be an angel in a body, or at least an exalted person. Then, even when the teacher gets angry, the student will not hate him for it. And when the teacher smiles at him, the student will rejoice, and his feelings of love and awe for the teacher will grow.

49
הושער לכל עניני קדושה היא התפלה, שמבקש מהש"ת שירים אותו ויכול להתקדש, כמרומנו כאומרו חלה תרימו תרומה לה, שבבואכם אל הארץ, בבואו לעסוק בענינים הארציים יבקש ויתחנן לפני ה' שיזכה להרימם תרומה לה, וכלשון מרן הס"ק מסלונים ז"ע בסוף ההנהגות בסיום ספר יסוד"ע, וז"ל אחר כל העצות אין עצה כהמבקש ומתחנן לפני הש"ת וכו'. וכמ"כ מיד בראשית קומו מעריסתו בבוקר, חלה תרימו תרומה, שיבקש מהש"ת שכל יומו יהיה מוקדש ומופרש לה' לעשות רצונו ית'.

50 - Rigshi Lev - R. Nissel - pg 214
Everything depends upon Divine assistance. HaKadosh Baruch Hu gave us our children as a deposit to take care of for Him. We have responsibilities towards our children. But ultimately, only with an outpouring of *tefillah* can we properly care for the deposit that HaKadosh Baruch Hu has given us.